

यान्तु कृष्णाङ्गुनौ सेनां यां सात्यकिवृकोदरौ । रचेरन्को नु तां युधेचमूमन्यव कौरवैः ।  
 येषां योद्धा गुडाकेशो येषां मन्त्रो जनार्दनः । येषां च सात्यकिर्गोप्ता येषां गोप्ता वृकोदरः ।  
 को हि तान् विषहेद्योद्धुं मर्त्यधर्मा धनुर्धरः । अन्यत्र कौरवेभ्यो ये वा तेषां वशानुगाः ।  
 यावत्तु शक्यते कर्तुमनुरक्तैर्जनाधिपैः । चक्षधर्मपरैः शूरेस्तावत्कुर्वन्ति कौरवाः । ८८६  
 यथातु पुरुषव्याघ्रैर्युद्धं परमसङ्कटं । कुरूणां पाण्डवैः सार्द्धं तत्सर्वं शृणु तत्त्वतः ।  
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि सञ्जयवाक्ये षडशीतोऽध्यायः ॥ ८६ ॥  
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ तस्यां निशायां व्युष्टायां द्रोणः शस्त्रभृतो वरः । स्वान्यनीकानि सर्वाणि प्राकामद्बुद्धितुं ततः ।  
 शूराणां गर्जतां राजन् संक्रुद्धानाममर्षिणां । शूयन्ते स्म गिरश्चित्राः परस्परवधैषिणा ।  
 विस्फार्य च धनुर्व्यन्ये ज्याः परे परिमृज्य च । विनिःश्वसन्तः प्राक्रोशन्केदानों स धनञ्जयः ।  
 विकोषान् सुत्सरून्ये कृतधारान् समाहितान् । पीतानाकाशसंकाशानसीन् केचिच्च चिचिपुः । ८८७  
 चरन्तस्वसिमागोश्च धनुर्मागोश्च शिचया । सङ्ग्राममनसः शूरादृश्यन्ते स्म सहस्रशः ।  
 सघण्टाश्चन्दनादिग्धाः स्वर्णवज्रविभूषिताः । समुत्थिष्य गदाश्वान्वे पर्यपृच्छन्त पाण्डवं ।  
 अन्ये बलमदोन्मत्ताः परिधैर्वाङ्गालिनः । चक्रुः सम्बाधमाकाशमुच्छितेन्द्रध्वजापमैः ।  
 नानाप्रहरणैश्चान्ये विचित्रस्त्रगलङ्कृताः । सङ्ग्राममनसः शूरास्तत्र तत्र व्यवस्थिताः ।  
 काञ्चनः क स गोविन्दः कच मानो वृकोदरः । क च ते सुहृदस्तेषामाह्वयन्तो रणे तदा । ८८८  
 ततः शङ्खमुपाभाय त्वरयन्वाजिनः स्वयं । इतस्ततस्तान् चयन् द्रोणश्चरति वेगितः ।  
 तेष्वनीकेषु सर्वेषु स्थितेष्वहवनन्दिषु । भारद्वाजो महाराज जयद्रथमयाव्रवीत् ।  
 त्वं चैव सौमदत्तिश्च कर्णश्चैव महारथः । अश्वत्थामा च शल्यश्च वृषसेनः कपस्तथा ।  
 शतं चाश्वसहस्राणां रथानामयुतानि षट् । द्दिरदानां प्रभिन्नानां सहस्राणि चतुर्दश ।  
 पदातीनां सहस्राणि दंशितान्येकविंशतिः । गव्यूतिषु चिमात्रासु मामनासाद्य तिष्ठत । ८८९  
 तत्रस्थं त्वां न संशोढुं शक्ता देवाः सवासवाः । किं पुनः पाण्डवाः सर्वे समाश्वसिहि सैन्धव ।  
 श्वमुक्तः समाश्वस्तः सिन्धुराजो जयद्रथः । सम्प्रायात्सह गान्धारैर्दृष्टस्तैश्च महारथैः ।  
 वर्मिभिः सादिभिर्धनैः पाशपाणिभिरास्थितैः । चामरापीडिनः सर्वे जाम्बूनदविभूषिताः ।  
 जयद्रथस्य राजेन्द्र हयाः साधुप्रवाहिनः । ते चैव सप्तसाहस्रास्त्रिसाहस्राश्च सैन्धवाः । ८९०  
 मत्तानां सुविह्वलानां हस्तारोहैर्विशारदैः । नागानां भीमरूपाणां वर्मिणां रौद्रकर्म्मिणां ।  
 अध्यर्धेन सहस्रेण पुत्त्रो दुर्मर्षणस्तव । अग्रतः सर्वसैन्यानां युध्वमानो व्यवस्थितः ।  
 ततो दुःशासनश्चैव विकर्णश्च तवात्मजौ । सिन्धुराजार्थसिद्धार्थमयानीके व्यवस्थितौ ।  
 दीर्घा द्वादशगव्यूतिः पश्चार्द्धे पञ्चविस्तृतः । व्यूहः सचक्रशकटो भारद्वाजेन निर्मितः ।  
 नानानृपतिभिर्वीरैस्तत्र तत्र व्यवस्थितैः । रथाश्वगजपत्न्याद्यैर्द्रोणेन विहितः स्वयं ।  
 पश्चार्द्धे तस्य पद्मस्य गर्भव्यूहः सुदुर्भिदः । शूचोपद्मस्य गर्भस्यो गूढो व्यूहः कृतः पुनः । ८९१